

NOTAT

Besøgsrestriktioner på plejehjem m.v. og sygehuse (senest opdateret 07.04.2020)

Formålet med dette notat er at give et samlet overblik over Sundheds- og Ældreministeriets regler om besøgsrestriktioner på plejehjem m.v. og sygehuse, som udmøntet efter § 1, stk. 2, og § 12 c i lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme, jf. lovbekendtgørelse nr. 1026 af 1. oktober 2019, som ændret ved lov nr. 208 af 17. marts 2020 og lov nr. 359 af 4. april 2020.

Der er fastsat nærmere regler om besøgsrestriktioner på plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser samt sygehuse og klinikker i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19) i bekendtgørelse nr. 371 af 4. april 2020. Bekendtgørelsen kan læses [her](#).

Forbud og restriktioner for besøg på offentlige og private plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser

Styrelsen for Patientsikkerhed kan efter § 5 i bekendtgørelse om besøgsrestriktioner på plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser samt sygehuse og klinikker i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19) give kommunalbestyrelsen påbud om midlertidigt at udstede forbud mod eller restriktioner for besøgendes adgang til offentlige eller private plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser, når det er nødvendigt for at forebygge eller inddæmme udbredelse af en alment farlig sygdom og i forhold til Coronavirussygdom 2019 (COVID-19).

Det betyder, at kommunalbestyrelsen skal udstede et forbud eller restriktioner for besøg, hvis Styrelsen for Patientsikkerhed giver påbud herom. Kommunalbestyrelsen har ikke mulighed for at undlade at efterkomme et sådant påbud.

Forbud og restriktioner kan omfatte såvel offentlige som private tilbud, jf. bekendtgørelsens § 1. Dermed vil alle tilbud uanset organisering kunne omfattes af Styrelsen for Patientsikkerheds mulighed for at udstede midlertidigt påbud eller restriktioner.

Forbud og restriktioner kan gælde et konkret tilbud, for en eller flere dele af landet eller for hele landet generelt jf. bekendtgørelsen § 5, stk. 3. Et forbud eller en restriktion kan desuden gælde såvel fællesarealer og udearealer som den del af boligen, som borgeren selv råder over, jf. bekendtgørelsen § 5, stk. 2.

Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at meddele sine beslutninger til det eller de tilbud, der er omfattet. Kommunalbestyrelsen er endvidere forpligtet til at informere om beslutningen på kommunens hjemmeside. Dette følger af bekendtgørelsens § 5, stk. 4.

Forbud og restriktioner skal ophæves snarest muligt, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 5. Dette følger også af § 7, stk. 3, i lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme. Kommunalbestyrelsen kan således ikke med hjemmel i denne bekendtgørelse beslutte at forbud og restriktioner skal udstrækkes længere tid end Styrelsen for Patientsikkerhed har vurderet nødvendig.

Besøg i kritiske situationer

Der gælder en række undtagelser for forbud og restriktioner for besøg. Forbud eller restriktioner efter § 5, stk. 1, omfatter således ikke besøg i kritiske situationer. Foreligger der en kritisk situation, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at sikre, at besøg kan gennemføres på en forsvarlig måde, hvilket følger af bekendtgørelsens § 6, stk. 2. Dette kan eksempelvis ske via brug af værnemidler, eller ved at beboeren flyttes til et andet lokale, hvor risikoen for smittespredning til øvrige beboere fra udefrakommende holdes på et minimum.

Det følger af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at der ved kritiske situationer forstås et uopsætteligt besøg fra en nær pårørende til en kritisk syg eller døende person eller forældres eller andre nære pårørendes besøg hos et barn under 18 år.

Ved kritiske situationer forstås endvidere forældres eller andre nære pårørendes besøg hos en voksen med en sådan kognitiv funktionsnedsættelse, at personen mangler evnen til at forstå og acceptere formålet med besøgsrestriktionerne og dermed har et helt særligt behov for besøg. Der kan fx være tale om, at besøget er yderst kritisk for borgerens trivsel.

Erhvervet mental svækkelse, der er fremadskridende, vil ikke i sig selv være afgørende for, om der kan aflægges besøg hos en person. Det er her vigtigt at være opmærksom på, at besøg hos borgere med demenssygdomme således ikke alene på baggrund af den stillede diagnose kan begrunde besøg. Der skal være tale om en kritisk situation, hvor borgeren, pga. kognitiv funktionsnedsættelse, mangler evnen til at forstå og acceptere formålet med besøgsrestriktionerne og dermed har et helt særligt behov for besøg.

Det er institutionsledelsen, der træffer beslutning om, hvorvidt der er tale om en kritisk situation begrundet i, at en voksen med kognitiv funktionsnedsættelse mangler evnen til at forstå og acceptere formålet med besøgsrestriktionerne og dermed har et helt særligt behov for besøg.

Hvilke tilbud er omfattet?

Det følger af § 1, stk. 1, at der ved plejehjem og plejeboliger forstås kommunale og private tilbud om plejehjem, jf. § 192, plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v., plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om boliger for ældre og personer med handicap, og friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger.

Det følger af § 1, stk. 2, at der ved aflastningsplads forstås tilbud om midlertidig ophold efter § 84, stk. 2, i lov om social service.

Forbud og restriktioner udstedt i medfør af denne bekendtgørelse vedrører alene besøg. Der er således ikke efter denne bekendtgørelse adgang for kommunalbestyrelsen til at fastsætte lokale regler om, at en beboer ikke må komme tilbage til fx plejehjemmet, hvis vedkommende har været uden for plejehjemmet.

Målgruppe

Forbud og restriktioner kan som nævnt ovenfor omfatte såvel offentlige som private tilbud, jf. § 1.

Hvem kan betragtes som pårørende?

Det følger af bekendtgørelsens § 2, stk. 2, at der ved nære pårørende forstås ægtefælle, samlever og slægtninge i lige linje. Fjernere slægtninge, søskende eller plejebørn kan efter omstændighederne også anses som nære pårørende, navnlig i de tilfælde, hvor der ikke er en ægtefælle, samlever eller børn.

Også en person, som borgeren er nært knyttet til, vil efter en konkrete vurdering kunne anses for nærmeste pårørende. Borgerens opfattelse af, hvem der er nær pårørende, kan tillægges betydning. Hvem der er nær pårørende må således afgøres i den konkrete situation og af institutionsledelsen.

Ansatte m.fl.

Ansatte på plejehjem m.v., samt personer, der indfinder sig de pågældende steder for f.eks. at levere varer eller serviceydelser betragtes ikke som besøgende, jf. § 4. Eventuelle besøgsrestriktioner vil derfor ikke gælde for dem.

Forbud og restriktioner for besøg på offentlige og private sygehuse og klinikker

Bekendtgørelse om besøgsrestriktioner på plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser samt sygehuse og klinikker i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19).

Styrelsen for Patientsikkerhed kan efter bekendtgørelsens § 7 pålægge regionsrådet at udstede forbud mod eller restriktioner for besøgendes adgang til offentlige sygehuse og klinikker, når det er nødvendigt for at forebygge eller inddæmme udbredelse af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19).

Det betyder, at regionsrådet skal udstede et forbud eller restriktioner for besøg, hvis Styrelsen for Patientsikkerhed giver påbud herom. Regionsrådet har ikke mulighed for at undlade at efterkomme et sådant påbud.

Styrelsen for Patientsikkerhed kan midlertidigt udstede forbud mod eller restriktioner for besøgendes adgang til private sygehuse og klinikker, når det er nødvendigt for at forebygge eller inddæmme udbredelse af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19). Dette følger af bekendtgørelsens § 8.

Den myndighed, som har truffet beslutning efter §§ 7 og 8, er jf. henholdsvis bekendtgørelsens § 7, stk. 4, og § 8, stk. 4, forpligtet til at meddele beslutningen til det eller de berørte sygehuse og klinikker. Den relevante myndighed skal endvidere gøre beslutningen tilgængelig på sin hjemmeside.

Hvilke sygehuse og klinikker er omfattet?

Ved offentlige sygehuse og klinikker forstås regionale sygehuse og tilknyttede behandlingsinstitutioner, jf. 74, stk. 2, i sundhedsloven, samt regionale læge- og speciallægeklinikker o.l., som har sengeliggende patienter. Det fremgår af bekendtgørelsens § 1, stk. 3.

Ved private sygehuse og klinikker forstås foreningsejede specialsygehuse, private sygehuse og klinikker samt private læge- og speciallægeklinikker o.l., som har sengeliggende patienter. Det fremgår af bekendtgørelsens § 1, stk. 4.

Forbud og restriktioner kan omfatte fællesarealer, sengeafsnit, laboratorier o.l. samt udendørsarealer, som ligger på sygehusets eller klinikens område. Det fremgår af bekendtgørelsens § 7, stk. 2, og § 8, stk. 2.

Forbud og restriktioner kan rettes mod konkrete sygehuse og klinikker eller generelt mod alle sygehuse og klinikker i én eller flere dele af landet, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 3, og § 8, stk. 3.

Hospices

Hospices, jf. sundhedslovens § 75, er ikke omfattet af denne bekendtgørelse, og reglerne vedrørende besøgsforbud og besøgsrestriktioner finder derfor ikke anvendelse for hospices. Dette følger af bekendtgørelsens § 3. Det betyder, at det enkelte hospice kan tillade besøg til døende - og i øvrigt fastsætte rammerne for besøg som led i at forebygge og inddæmme smitte med COVID-19 af hensyn til personale, pårørende og besøgende, herunder sikre grundig information til både pårørende og beboere om smitterisiko og forebyggelse.

Ansatte m.fl.

Ansatte på sygehuse m.v., samt personer, der indfinder sig de pågældende steder for f.eks. at levere varer eller serviceydelser betragtes ikke som besøgende, jf. § 4. Eventuelle besøgsrestriktioner vil derfor ikke gælde for dem.

Besøg i kritiske situationer

Styrelsen for Patientsikkerhed eller regionsrådet skal, jf. bekendtgørelsens § 9, beslutte, at forbud eller restriktioner ikke omfatter besøg i kritiske situationer.

Foreligger der en kritisk situation, er sygehusets eller klinikens ledelse forpligtet til at sikre, at besøg kan gennemføres på en forsvarlig måde, hvilket følger af bekendtgørelsens § 9, stk. 2. Dette kan eksempelvis ske via brug af værnemidler, eller ved at beboeren flyttes til et andet lokale, hvor risikoen for smittespredning til øvrige beboere fra udefrakommende holdes på et minimum.

Det følger af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at der ved kritiske situationer forstås et uopsætteligt besøg fra en nær pårørende til en kritisk syg eller døende person eller forældres eller andre nære pårørendes besøg hos et barn under 18 år.

Ved kritiske situationer forstås endvidere forældres eller andre nære pårørendes besøg hos en voksen med en sådan kognitiv funktionsnedsættelse, at personen mangler evnen til at forstå og acceptere formålet med besøgsrestriktionerne og dermed har et helt særligt behov for besøg. Der kan fx være tale om, at besøget er yderst kritisk for borgerens trivsel.

Erhvervet mental svækkelse, der er fremadskridende, vil ikke i sig selv være afgørende for, om der kan aflægges besøg hos en person. Det er her vigtigt at være opmærksom på, at besøg hos borgere med demenssygdomme således ikke alene på baggrund af den stillede diagnose kan begrunde besøg. Der skal være tale om en kritisk situation, hvor borgeren pga. kognitiv funktionsnedsættelse, mangler evnen til at forstå og acceptere formålet med besøgsrestriktionerne og dermed har et helt særligt behov for besøg.

Det er behandlingsstedets ledelse, der træffer beslutning om, hvorvidt der er tale om en kritisk situation begrundet i, at en voksen med kognitiv funktionsnedsættelse mangler evnen til at forstå og acceptere formålet med besøgsrestriktionerne og dermed har et helt særligt behov for besøg.

Bekendtgørelse om besøgsrestriktioner på plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser samt sygehuse og klinikker i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19)

Forbud og restriktioner for besøg på offentlige og private plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser

- Gælder det udstedte forbud andet end plejehjem?

Ja. Styrelsen for Patientsikkerhed har den 6. april 2020 givet alle landets kommunalbestyrelser påbud om omgående at udstede midlertidigt forbud mod besøgendes adgang til kommunale og private plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser.

- Hvor længe skal vi vente, før vi atter kan besøge vores mor på plejehjemmet?

Det kan der ikke siges noget om på nuværende tidspunkt. Men der er tale om midlertidige foranstaltninger, der skal ophøre, så snart det ikke længere er nødvendigt af hensyn til at forebygge eller inddæmme udbredelse af sygdommen.

- Kommunalbestyrelsen kan vel ikke forbyde besøg i min plejebolig?

Jo. Forbud eller restriktioner kan gælde såvel fællesarealer som den del af boligen, som borgeren selv råder over.

- Min mor er dørsøgende, og nu har vi fået at vide, at hun ikke må komme tilbage til sin plejebolig, hvis hun går udenfor?

Hvis en dement beboer kommer til at forlade sin bolig, kan beboeren ikke forhindres i at komme ind i sin bolig igen pga. besøgsrestriktionerne. Men det er afgørende, at der ikke startes nye smittekæder med potentielt fatale følger for beboeren i plejeboligen, men også for de øvrige personer, der kan komme i kontakt med vedkommende eller er afhængige af hjælp fra det samme personale. Det kan derfor være nødvendigt at sætte ind med særlige foranstaltninger i forhold til beboerens kontakt med andre beboere eller personale for at beskytte disse mod unødigt risiko for smitte.

- Min demente mor bor på plejehjem. Jeg er bange for, at hun glemmer mig. Må jeg ikke besøge hende?

Nej, du må som udgangspunkt ikke besøge din mor. Styrelsen for Patientsikkerhed har den 6. april 2020 givet alle landets kommunalbestyrelser påbud om omgående at udstede midlertidigt forbud mod besøgendes adgang til offentlige og private plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser.

Forbud om eller restriktioner af besøg på plejehjem mv. omfatter dog ikke besøg i kritiske situationer. Ved kritiske situationer forstås bl.a. et uopsætteligt

Besøg fra en nær pårørende til en kritisk syg eller døende person samt fx nære pårørendes besøg hos en voksen med en sådan kognitiv funktionsnedsættelse, at personen mangler evnen til at forstå og acceptere formålet med besøgsrestriktionerne og dermed har et helt særligt behov for besøg. Der kan fx være tale om, at besøget er yderst kritisk for borgerens trivsel.

Erhvervet mental svækkelse, der er fremadskridende, vil ikke i sig selv være afgørende for, om der kan aflægges besøg hos en person. Det er her vigtigt at være opmærksom på, at besøg hos borgere med demenssygdomme således ikke alene på baggrund af den stillede diagnose kan begrunde besøg. Der skal være tale om en kritisk situation, hvor borgeren, pga. kognitiv funktionsnedsættelse, mangler evnen til at forstå og acceptere formålet med besøgsrestriktionerne og dermed har et helt særligt behov for besøg.

- Er det virkelig nødvendigt med besøgsrestriktioner?

Der er tale om en helt ekstraordinær situation, hvor det desværre har vist sig nødvendigt at fastsætte regler, for at forebygge og inddæmme smitte i situationer som den nuværende med udbruddet af COVID-19. Det gælder eksempelvis i forhold til muligheden for at indføre besøgsforbud eller besøgsrestriktioner, i det omfang, at det er nødvendigt for at forebygge eller inddæmme udbredelsen af en alment farlig sygdom her i landet.

Formålet med besøgsrestriktionerne er, at sikre, at de grupper, der er særligt sårbare for at blive alvorligt syge, hvis de bliver smittet med COVID-19 ikke udsættes for unødigt risiko. Det gælder ældre personer, især ældre over 80 år, og personer med hjertekarsygdom, diabetes, lungesygdom, immundefekter og kræft. Derfor har vi også som samfund et særligt ansvar for at sikre, at disse grupper ikke udsættes for unødigt smitterisiko.

- Jeg har ikke Corona og der er ikke konstaterede tilfælde på min fars plejehjem. Hvorfor kan jeg ikke besøge ham?

Det kan du også godt, hvis der er tale om en kritisk situation, og kommunalbestyrelsen har besluttet, at der kan gennemføres besøg. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at nogle sårbare grupper er særligt udsatte for at blive alvorligt syge, hvis de bliver smittet med COVID-19. Det gælder ældre personer, især ældre over 80 år, og personer med hjertekarsygdom, diabetes, lungesygdom, immundefekter og kræft. Derfor har vi også som samfund et særligt ansvar for at sikre, at disse grupper ikke udsættes for unødigt smitterisiko.

Besøgsforbud eller besøgsrestriktioner er et vigtigt redskab til at mindske risikoen for, at der startes nye smittekæder med potentielt fatale følger for beboeren i plejeboligen, men også for de øvrige personer, der kan komme i kontakt med vedkommende eller er afhængige af hjælp fra det samme personale. Dertil kommer behovet for sikre, at vi ikke sætter sygehusvæsnet under unødigt pres.

- Min demente mor forstår ikke, hvad der sker. Hvordan kan vi som samfund være bekendt at forhindre besøg?

Besøgsforbud eller besøgsrestriktioner er en meget indgribende foranstaltning, som kan være svær at forstå, ikke mindst for mennesker med kognitive udfordringer, som demens. Men vi står i en situation, hvor det kan være nødvendigt for at forebygge og inddæmme udbredelsen af COVID-19, og hvor dette afsavn kan være med til redde menneskeliv. I en sådan situation er det naturligvis vigtigt, at personalet er ekstra opmærksomme på beboernes mentale trivsel.

Det fremgår af påbuddet fra Styrelsen for Patientsikkerhed, at besøg skal være strengt nødvendige. Som udgangspunkt skal pårørende ikke komme på besøg på hospitaler, plejecentre eller lignende med mindre, det er strengt nødvendigt. Herudover anbefaler Sundhedsstyrelsen, at pårørende ikke må komme på besøg, hvis de er syge eller har symptomer på sygdom. Retningslinjen kan læses [her](#).

Forbud om eller restriktioner af besøg på plejehjem mv. omfatter således ikke besøg i kritiske situationer. Ved kritiske situationer forstås bl.a. et uopsætteligt besøg fra en nær pårørende til en kritisk syg eller døende person samt fx nære pårørendes besøg hos en voksen med en sådan kognitiv funktionsnedsættelse, at personen mangler evnen til at forstå og acceptere formålet med besøgsrestriktionerne og dermed har et helt særligt behov for besøg. Der kan fx være tale om, at besøget er yderst kritisk for borgerens trivsel.

Erhvervet mental svækkelse, der er fremadskridende, vil ikke i sig selv være afgørende for, om der kan aflægges besøg hos en person. Det er her vigtigt at være opmærksom på, at besøg hos borgere med demenssygdomme således ikke alene på baggrund af den stillede diagnose kan begrunde besøg. Der skal være tale om en kritisk situation, hvor borgeren, pga. kognitiv funktionsnedsættelse, mangler evnen til at forstå og acceptere formålet med besøgsrestriktionerne og dermed har et helt særligt behov for besøg.

- Der kan i nogle situationer gennemføres besøg, hvis der eksempelvis er tale om en kritisk situation. Er det forsvarligt i forhold til de andre beboere?

Tilbuddet skal sikre, at et nødvendigt besøg kan foregå forsvarligt, så andre personer eller personale på institutionen ikke udsættes for smittefare. Det gøres ved at iværksætte en række initiativer, der alle har til formål at mindske smitterisikoen. Fx kan institutionen opfordre til, at besøg holdes kort og med få mennesker, og at besøgende ikke opholder sig i fællearealer samt undlader at have fysisk kontakt eller anvender fælles faciliteter.

Sundhedsstyrelsen har den 17. marts 2020 udgivet en retningslinje om, hvordan man håndterer besøg på institutioner, hvor personer fra risikogrupper bor eller har langvarigt ophold. Retningslinjen kan læses [her](#).

- Min mor er døende. Må jeg ikke sige farvel?

Jo. Kommunalbestyrelsen skal beslutte, at forbud eller restriktioner ikke gælder kritiske situationer. En kritisk situation er bl.a. et uopsætteligt besøg fra en nær pårørende hos en døende person. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at sikre, at sådanne besøg kan gennemføres på en forsvarlig måde.

Forbud og restriktioner for besøg på offentlige og private sygehuse og klinikker

- Kan regionsrådet udstede forbud mod eller restriktioner for besøg på sygehuset?

Ja. Hvis regionsrådet har fået et påbud fra Styrelsen for Patientsikkerhed om at gøre det af hensyn til at forebygge eller inddæmme udbredelse af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19). Forbuddet kan gælde et konkret sygehus, sygehuse i en eller flere dele af landet eller sygehuse generelt.

Myndigheden skal gøre beslutningen tilgængelig på sin hjemmeside.

- Min mand er i kritisk tilstand. Må jeg besøge ham?

Regionsrådet, henholdsvis Styrelsen for Patientsikkerhed, skal beslutte, at et forbud eller en restriktion ikke omfatter besøg i kritiske situationer. Der er tale om en kritisk situation, når der fx er tale om et uopsætteligt besøg fra en nær pårørende til en kritisk syg eller døende person, eller forældres eller andre nære pårørendes besøg hos et mindreårigt barn og lignende.

- Min gamle mor er indlagt og forstår ikke, hvorfor vi ikke besøger hende. Hvordan kan vi som samfund være bekendt at forhindre besøg?

Besøgsforbud eller besøgsrestriktioner er en meget indgribende foranstaltning. Men vi står i en situation, hvor det kan være nødvendigt for at forebygge og inddæmme udbredelsen af COVID-19, og hvor dette afsavn kan være med til redde menneskeliv.

- Min mand er kommet på hospice. Gælder besøgsrestriktionerne også for hospice?

Nej, hospices er ikke omfattet af besøgsrestriktionerne. Men det er selvfølgelig vigtigt fortsat at tage forholdsregler i forhold til hygiejne m.v. Det betyder, at det enkelte hospice kan tillade besøg til døende - og i øvrigt fastsætte rammerne for besøg som led i at forebygge og inddæmme smitte med COVID-19 af hensyn til personale, pårørende og besøgende, herunder sikre grundig information til både pårørende og beboere om smitterisiko og forebyggelse.